

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

§. 1. Scotistarum sententiam refero.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

formalitate passionis sine formalitate actionis, cum qua realiter identificatur, quia formalitates istae distinctionem habent ex natura rei formalem, quae sufficiens est, ut possint ea, quae in se sunt contradictoria, absque contradictione competere: ergo mysterium Trinitatis non esset supra naturam rerum creatarum, siquidem in illis inuenitur distinctio, ratione cuius in eisdem possint componi illa, quae in hoc mysterio miramur, videlicet essentiam identificatam realiter cum paternitate communicari non communicatam paternitate, & filiationem identificatam cum essentia produci non producta essentia: ergo si haec distinctio aliquo modo mysterium explicaret, illud adaequaret cum natura rerum creatarum, & corruptibilem, quod non esset mysterium explicare, sed destruere, & ad naturam creatae regulas Trinitatis mysterium componere, ita ut nihil in illo eluceat, quod non dico caput intellectus creati, sed neque physicam capaciatem naturae creatae aliud in se simile includendi, ratione distinctionis ex natura rei formalis, quae reperitur in rebus creatis realiter identificatis, superaret.

18 Ex eodem principio alio modo insto: Distinctio ex natura rei formalis non sufficit ut formalitatibus creatis realiter identificatis, etiam si ex natura rei formaliter distinguantur, possint conuenire haec contradictoria; communicatur, & non communicatur; producit, & non producit: ergo non possunt in diuinis haec praedicata componi, ratione similis distinctionis formalis, vel minor distinctio requiritur in diuinis ut illa praedicata contradictoria componantur, quam in creatis. Antecedens est certum, alias posset dari in creatis mysterium aliud Trinitatis. Consequentia est legitima, in qua si concedas primam partem consequentis ruit argumentum supra factum, & tota virtualis distinctio. Si secundam admittas, videlicet requiri minorem distinctionem in diuinis, quam in creatis ad illa praedicata contradictoria videlicet componi, & non componi, produci, & non produci componenda, sic argumentabor. Etiam si in creatis non possint componi praedicata illa contradictoria sine distinctione reali, possunt in diuinis componi absque illa, modo distinctio formalis intercedat: ergo poterunt componi absque distinctione formali. Negabis consequentiam, sed petam ego rationem speciale propter quam ad haec praedicata componenda non requiritur in diuinis distinctio realis, quae in humanis requiritur quia redde ex infinitate Dei, quae sufficiens erit non solum ad componenda haec praedicata sine distinctione reali cum distinctione formali, sed ad illa componenda absque distinctione reali, & formali. Nullo enim fundamento dices Dei infinitatem sufficere ad componenda haec praedicata sine distinctione reali, sine qua non possunt componi in creatis, & non esse sufficiens ad haec praedicata componenda sine haec distinctione formali non reali, quam nunquam vtilem experti sumus ad similia praedicata componenda, & quia posita, adhuc superat caput nostri intellectus, illa praedicatorum compositio, & diuinum Trinitatis mysterium, ac si aliis distinctio non esset posita. Remanet ergo haec distinctio posita aequè difficile mysterium, & illorum praedicatorum compositio in diuinis ad illa praedicata componenda, si distinctio haec in creatis sufficiens non sit ad alia similia praedicata componenda; quia aequè explicatu difficile est, quomodo in diuinis componantur haec praedicata sine distinctione reali cum formali tantum, & in creatis cum formali, sine reali componi non possint, ac explicatu difficile est, quomodo possint haec praedicata, quae in creatis sine distinctione reali non componuntur, in diuinis sine distinctione reali, & formali componi. Si verò distinctio haec in creatis sufficiens est ad similia praedicata componenda, sequitur mysterium Trinitatis non excedere mensuram entis creati, & naturae regulis metiri, posseque dari hominem vnum in essentia, & trinum in personis, cuius personalitates inter se distinguantur & cum essentia identificentur, quod est totum Trinitatis mysterium euertere. Haec ergo distinctio formalis media, etiam si admittatur vel mysterium admittit, vel illius difficultatem integram relinquit. Ex quo infero nullum illius fundamentum in hoc mysterio reperiri, neque aliqua ratione posse ex illo inferri, & inutile omnino esse ad veritatem Catholicam Trinitatis aperiendam, defendendam, vel explicandam. Restabat modo explicandum quomodo illa praedicata, communicari, & non communicari, produci, & non produci, possent cum essentia, & relationibus absque distinctione

Francisc. de Ouidio Philosoph. Tom. II.

reali, & ex natura rei componi, ut praedictae difficultati satisficeret. Verumtamen hoc non ad Philosophum, sed ad Theologum, neque ad quaestionem quam exagimus de distinctione virtuali spectat, sed ad materiam de Trinitate, in qua si difficultas haec exactè explicetur, actum erit de omnibus, quae in eadem materia possint occurrere, ideo abs re satis in praesenti difficultatem hanc explicandam susciperem; sufficiat ergo probasse ex principiis Philosophicis distinctionem hanc admittendam non esse, & ipsam admissam inutilem esse ad difficultatem praesentem saluo mysterio explicandam.

19 Alia argumenta, quibus haec distinctionem propugnant Scotistae sumuntur ex distinctione graduum superiorum, & inferiorum, quam in praedicatis eiusdem individui reperiri contendunt, quam quaestionem exagito ex Punct. 3. in quo à n. 12. adducam, & soluam Scotistarum argumenta.

PUNCTUM III.

An inter gradus metaphysicos distinctio aliqua non ficta intercedat.

Doctorum sententiae.

1 Inuenta est distinctio media, quam modo impugnabimus ad praedicata metaphysica, quae eidem entitati conueniunt distinguenda, ideo ad plenioram notitiam, & impugnationem huius distinctionis mediae hic tracto de graduum distinctione ex qua illam inferri illius propugnatores praetendunt.

§. I.

Scotistarum sententiam refero.

2 Procedit quaestio tam de distinctione graduum superiorum inter se, v.g. de distinctione animalis respectu differentiae rationalis, per quam contrahitur, & respectu speciei hominis, quam contrahit, quam de gradibus superioribus respectu differentiarum individualium, per quae contrahuntur, de homine, v.g. respectu Petreitatis, & reliquarum differentiarum individualium.

3 Praedicata vniuersalia inter se & à differentia individuali distingui distinctione ex natura rei formali ante omnem operationem intellectus defendit Scotus cum suis in 1. 2. quaest. 2. & in quodlib. quaest. 2. & 7. Met. quaest. 16. dissentit Fonsl. Met. cap. 1. quaest. 11. & lib. 4. cap. 2. quaest. 4. sect. 3. & lib. 5. cap. 7. quaest. 3. sect. 3. ad 2. Verumtamen inter Scotistas de hac re nonnulla est opinionum varietas. Conueniunt omnes praedicatum superius, & praedicatum differentiale, per quod contrahitur, videlicet animal & rationale, distinguui ex natura rei formaliter tamquam duas entitates, seu formalitates modo explicato Punct. praecedenti. De eisdem verò praedicatis superioribus respectu differentiarum, quas contrahunt, non omnium eadem mens: Socrates, Mauritijs, & Balin. apud Merinerum in Logic. c. 1. de vniuers. disp. 1. q. 2. sect. 2. n. 68. affirmant praedicatum genericum respectu speciei ad quam contrahitur inadaequatè formaliter distinguui, speciem verò respectu praedicati superioris nullam habere distinctionem. Itaque asserunt praedicti auctores animal distinguui ex natura rei formaliter ab homine distinctione inadaequatè ante omnem intellectus operationem, & hominem huiusmodi distinctionem non habere respectu animalis. Fundamentum desumunt ex Subteli Doctore asserente in 1. dist. q. 7. idem formaliter esse, quod aliud in suo conceptu includit, ex quo inferunt hominem esse idem formaliter cum animali, quia includit in suo conceptu, & animal non esse idem formaliter cum homine, quia conceptus hominis in conceptu animalis non includitur. Eodem modo possent hi auctores inferre compositum non distinguui à quacunque illius parte, quia illam in se includit. Trombeta, Basilij, & Rada apud eundem Merinerum supra, docent speciem distinguui formaliter à genere ante operationem intellectus, genus autem non distinguui ab specie. Horum fundamentum ex eodem Scoto desumitur: id est idem formaliter cum alio, quod est de conceptu illius, seu quod est definitio, seu pars definitionis illius: sed animal est de conceptu hominis, & pars definitionis hominis, &

Y 3 homo

homo non est de conceptu animalis, neque pars definitionis illius: ergo animal non distinguitur ab homine, & homo distinguitur ab animali. Itaque sectatores utriusque dicendi modi distinctionem non mutuam admittunt inter hominem & animal, cum hac tamen differentia, quod priores illam ponunt ex parte animalis, & eandem ex parte hominis negant; posteriores verò illam ex parte hominis constituunt, & negant ex parte animalis. Magis ad rem iuxta propria principia questionem dirimit Merimero, qui affirmat inter hominem & animal dari distinctionem mutuam inaequatam, & animal distingui ex natura rei formaliter ab homine ante operationem intellectus, quatenus homo formaliter est rationalis, & identificari cum illo quatenus est animal, & eadem ratione hominem quatenus est rationalis distingui ab animali, & quatenus animal cum animali formaliter identificari. Eodem modo sentiunt hi omnes de homine respectu Petri, & de animali respectu hominis.

- 4 Pert. communis sententia hæc prædicata quomodocumque comparantur, nullo modo distingui ante intellectus operationem. Ita D. Thomas i.p. q.5. art.4. ad 1. & q.76. art.3. ad 4. & de ente & essentia c.4. & 7. Metaph. lect.4. Cum D. Thomas ferè omnes Thomistæ sentiunt, eandemque sententiam tenent Nominales apud P. Soar disp. 6. Metaph. sect.9. n.9. & disp.5. sect.2. n.8.

§. II.

Verior sententia.

- 5 **PRIMA CONCLUSIO.** Differentia individualis ante intellectus operationem nullo modo distinguitur à ratione specifica. Debet convenire in hac conclusione, ut bene notavit Soar. supra, omnes Doctores, qui negant naturam esse à parte rei univertalem. Ratio est facilis: si differentia individuales distingueretur à differentiis individualibus, distinctio enim semper est mutua inter quæcumque extrema intercedat, eo enim ipso quod hoc non est illud, implicat illud esse hoc, & per locum intrinsecum implicat distingui hoc ab illo, & non distingui illud ab isto, sicuti implicat hoc esse idem cum illo, & illud non esse idem cum isto: ergo natura specifica, & differentia individualis essent duo inter se distincta: ergo qualibet illarum haberet suam unitatem. Vel ergo natura distincta à differentia individuali haberet unitatem multis communem, vel non haberet unitatem multis communem: Si haberet unitatem multis communem, esset univertalis, quod prædicti superioris alia negant. Si non haberet unitatem multis communem, natura ut distincta à differentiis individualibus esset non communis: ergo singularis, seu individualis: ergo ut distincta à differentia individuali haberet unitatem individualement: ergo esset individua sine differentia individuali, & consequenter haberet differentiam individualement, quia esset individua, & illam non haberet, quia supponitur distincta à differentia individuali.

- 6 Secundò univertaliter eandem sententiam probo. Si natura specifica ante operationem intellectus distingueretur à differentia individuali ante operationem intellectus seclusa differentia individuali intelligeretur constituta in suo esse, nihil enim constituitur per illud, à quo distinguitur, & verè ut distincta à differentia individuali intelligeretur existens, sicuti materia distincta à forma, etiam quando illi est unita, ut distincta ab ipsa forma habet suam existentiam. Idem dico de unitate, & de quocumque modo etiam inseparabili à re cuius est modus, qui ut distinctus à re habet suam existentiam, licet inseparabilem ab existentia rei, respectu cuius dicitur modus: ergo ut sic existens natura specifica esset individua, & singularis: ergo implicat distingui à differentia individuali, aliàs ut distincta ab hac esset individua, & non esset individua, haberet differentiam individualement, & non haberet differentiam individualement. Probo priorem consequentiam: natura ut sic existens terminaret per se ipsam actionem causarum, sed nihil potest terminare actionem causarum, & esse existens, quod ex vi illius formalitatis præcisæ secundum quam terminat actionem causarum, & est existens, non sit singulare, & non commune, cum nulla ratio communis per se possit produci aut existere, ni abeamus in chimericâ illam sententiâ, quæ Platoni tribuitur asserenti dari quasdam naturas communes separatas, à quibus tanquam à principiis singularia suum esse habent: ergo natura illa, quæ fingitur distincta à differentia individualibus ut distincta ab illis esset indivi-

dua, & consequenter haberet differentiam individualement, ut conuincit ratio, & illam non haberet, ut supponitur: ergo implicat dari talem naturam distinctam à differentia individuali. Rursus, natura specifica ut existens distincta à differentia individuali cum qua fingitur individuum contra incommunicabilis: ergo est individua, & non individua, ut sæpe intuli.

Ultimò, si natura specifica à differentia individuali distingueretur, non posset natura specifica, seu natura humana in Petro differre à natura specifica Ioannis per differentiam individualement, quia nihil ab alio distinguitur per aliquid sibi superadditum, sed per illud, ex vi cuius constituitur servata proportionem inter modum, quo res constituitur, & quo ab alio differt, si enim realiter, ex vi huius entis constituitur, & non per rationem, ex vi huius realitatis, & non per rationem differt ab alio. Quod si ex vi huius, adhuc per rationem constituitur, ex vi huius adhuc per rationem ab alio differt. Sed si differentia individualis distinguitur à ratione hominis, quæ est in Petro, non potest realiter ratio hominis, quæ est in Petro, constitui per rationem individualement: ergo non poterit ex vi huius distingui à ratione hominis, quæ est in Ioanne: ergo distinguitur per se ipsam ut distincta à differentia individuali, vel nullo modo distinguitur. Si primum dicas, sequitur naturam ut distinctam realiter à differentia individuali esse distinctam ab omni alia natura etiam eiusdem speciei, ac proinde esse individualement, & consequenter esse individualement, & non esse individualement. Si dicas secundum, & asseras per differentiam individualement non differre naturam specificam Petri à natura specifica Ioannis, sed Petrum à Ioanne, sicuti per formam hominis non distinguitur materia hominis à materia equi, sed homo ab equo, sequitur naturam non solum metaphysicè, sed physicè omnino eandem manere in Petro, & in Ioanne, etiam postea differentia individuali utriusque, & consequenter peruenire Petro tantum perire differentiam individualement illius, illiusque naturam specificam omnino eandem permanere in Ioanne, qui vitæ remanet superstes. Eadem ratione infertur tantum produci differentiam individualement Ioannis, quando Ioannes producit, quia iam illius natura fuerat in Francisco producta. Neque hæc absurda possunt deuorare, qui velint defendere naturam à parte rei esse univertalem quia etiam contra hos infertur naturam univertalem non esse futuram, de ratione enim univertalis est multiplicari in singularia, & in his fieri plura, quod antea fuerat unum, sed esse quoddam singulare subiectum, cui acciderent distinctæ differentie individuales, sicuti eidem subiecto plura accidentia inter se distincta contingunt.

SECUNDA CONCLUSIO: Prædicata superiora inter se quæ in eodem individuo reperiuntur, ante intellectus operationem nullam fortiuntur distinctionem. Dico prædicata, quæ in eodem individuo reperiuntur, quia si comparatus prædicatum rationale quod est in homine cum prædicato animalis quod est in equo, certum est inter hæc extrema distinctionem reperiiri, quia rationale hominis sicuti cum equo identificatum non est, sed ab illo distinguitur, sic identificatum esse non potest cum animali equi, sed necessariò ab illo distinguentum est. Ratione hæc contra Scotum pugnat Arriaga: si ratio superior est indifferens ut ab hac vel illa differentia specifica determinetur: ergo ratio entis, & substantiæ, quæ reperiuntur in Angelo potest esse in lapide: ergo Angelus non est omnino spiritualis, quod est absurdum. Probat consequentiam in lapide nihil potest reperiiri, quod spirituale sit, sed ratio substantiæ, quæ est in Angelo potest reperiiri in lapide: ergo ratio substantiæ quæ est in Angelo non est spiritualis: ergo Angelus non est totus spiritualis. Durioribus aliis telis Scotistæ resistunt, & aliis maioris momenti illationibus non terrentur. Plura in principiis Scoti reperio, quibus Arriaga discursus infringitur in primis, et si Scotistæ afferant in Angelo prædicatum spirituale, & substantiæ prædicatum distingui ex natura rei formaliter, asserunt identificari realiter, ratione cuius identitatis sunt inseparabilia, ac proinde rectè ex hoc capite dicitur prædicatum substantiæ, quod est in Angelo est formaliter distinctum à prædicato spiritualis non posse reperiiri in lapide propter identitatem, quam habet cum reliquis prædicatis Angeli, à quibus est inseparabile ex vi huius identitatis.

Secundò